

Triple-A vereniging opgericht 20-10-1992.
Correspondentieadres:
Secretaris Joost Wesselingh
Burmaweg 4 2381 NZ Zoeterwoude

NIEUWSBRIEF

Inhoudsopgave

Beste Leden

Vaarzenuitval

Wagyu Het Koeienhuis werkt met Triple A

Boek: Skyway Herd Bulls Sire The Need

Verslag Iranees Mohammed

Op bezoek bij: Mts Wever-Luning Ruinderwold

Boek: De Besten verkopen

Boek: Valla Vista Polkadot Ike

pag
2

Jan op bezoek bij Wagyu koeienhuis om de Japanse vleeskoeien te analyseren

Beste leden,

In deze nieuwsbrief de aankondiging van de jaarvergadering. Het viel niet mee om na de fantastische dag van vorig jaar met Phil Hasheider, weer met een goed programma te komen. Die dag zijn we heel diep in de geschiedenis van aAa gedoken, dit jaar hebben we twee sprekers die beide niet met triple-A werken, alhoewel de eerste, Bob Miller wel Bill Weeks gekend heeft en zich ook kon vinden in zijn ideeën over fokkerij. Als je jezelf goed verdiept in het systeem is het mogelijk om goede resultaten te halen zonder te laten analyseren. Phil sprak ook over Bob Miller vorig jaar en ook in het boek wordt hij aangehaald. Bob Miller is fokker van de Roxy's en de ontdekker/ontwikkelaar van de 'Queen of the Holsteinbreed' Glenridge Citation Roxy EX 97. Verder zal Kees van Velzen reageren op het verhaal van Bob Miller en zijn licht laten schijnen over de hedendaagse fokkerij. Ik zou bijna zeggen, wie kent hem niet, van Velzen heeft heel zijn werkzame leven in de fokkerij gewerkt in diverse functies bij HG in binnen en buitenland en ook na zijn pensionering is hij actief in de fokkerij, zowel praktisch als middels artikelen in de vakbladen. Het thema van deze dag zal zijn 'Verloren kennis'. De beide heren zijn samen 150 jaar, voor ons een mooie gelegenheid om van hun kennis iets op te pikken. Waarom 'Verloren kennis' als thema; wij vinden dat de praktische kennis van het fokken onder de foktechnici verloren dreigt te gaan. En 1 van onze doelstellingen van de vereniging is, signaleren van problemen. Wij vinden het een probleem dat er steeds minder mensen zijn die, zonder computer, kunnen zeggen wat een goede koe of goede stier is. Zaken die aan de orde komen zijn onder andere: wat zou het fokdoel moeten zijn, vertellen de cijfers ons wat ze ons zouden moeten vertellen en welke cijfers heb je echt nodig. En misschien wel de belangrijkste vraag, hoe zou het moeten? Hoe selecteer je bijvoorbeeld stiermoeders? Ik weet zeker dat de beide heren niet zullen zeggen: stuur maar 100 staartharen op dan zullen wij vertellen of ze geschikt is als stiermoeder. Gelukkig is het niet zo eenvoudig. Aan de DNA kunnen we wel

met 100% zekerheid zeggen of een koe roodfactor heeft, maar bij productie en secundaire kenmerken is dat niet zo eenvoudig. Dat hangt naast genetische aanleg vooral af of een koe evenwichtig gebouwd is en daardoor gemakkelijk functioneert. Of ze gemakkelijk beweegt en opstaat, of ze een goede bloedsomloop heeft om zuchtvorming en klauwproblemen te voorkomen, en een bek om goed te kunnen vreten en herkauwen. Een goed karakter om makkelijk mee te werken. Zo zijn er tal van zaken die mee spelen. Ik ben benieuwd waar beide heren nog meekomen op zaterdag 26 november om 10.00 uur in Swifterbant, uitnodiging volgt, maar bij deze van harte uitgenodigd.

VAARZENUITVAL

Vorig jaar kwam in het nieuws dat 36% van de vaarzen in Nederland om wat voor reden ook geen 2de kalfskoeien worden. In het bestuur vroegen we ons af, hoe dat bij aAa-vaarzen zou zijn. Een aantal bestuursleden hebben dat op hun bedrijf uitgezocht en kwamen op percentage's uit van 9% tot 20% over meerdere jaren. Onze vraag is of jullie dat ook eens uit willen rekenen? Vaarzen die voor het leven verkocht worden tellen niet mee. Om fouten te voorkomen is het gemakkelijker om een periode van bijv. 3 jaar te nemen 2008 2009 2010 (2011 niet, want dat kun je nog niet weten). en dan te tellen hoeveel vaarzen er gekalfd hebben en hoeveel er daarvan afgevoerd zijn en dus geen 2e kalfs geworden zijn. Ik hoop dat jullie het ook doorgeven als het niet helemaal meevalt, want anders vallen de cijfers te rooskleurig uit. Wij kunnen u verzekeren dat wij zorgvuldig met de gegevens omgaan en er niet mee rond gebazuind wordt.

Doorgeven kan via de e-mail van de vereniging: info@triple-a-vereniging.nl

Rekenvoorbeeld: Er zijn 25 vaarzen in 2008 aan de melk gekomen. Uiteindelijk zijn 20 vaarzen 2e kalfs geworden, die overige 5 zijn door verschillende redenen gedwongen afgevoerd. Deze 5 afgevoerde dieren deel je door 25 dieren en de uitkomst is 20% wat geen 2e kalfs wordt.

Wagyu Het Koeienhuis uit Benningbroek werkt met Triple A

In het jaar 2000 kwam ik op het idee om Wagyu runderen te gaan houden. Dit idee kreeg ik na het lezen van een artikel over de prachtige historie van de Wagyu. Interessant was daarbij, doordat ze altijd gefokt zijn om te trekken, ze ongemerkt de beschikking kregen over hoge kwaliteit gezond vlees, wat past in een cholesterol verlagend dieet. Daarnaast zijn het heel plezierige lieve koeien, die zeer gemakkelijk afkalven. Als melkveehouder vond ik het ook zeer aantrekkelijk dat je ze niet hoeft te melken, dat scheelt een hoop werk.

Chris Boomsma, die ik ken van school, was de eerste die mij niet uitlachte toen ik hem vertelde over mijn plannen met de Wagyu's. Daarna zijn we samen aan het avontuur begonnen. De zoektocht naar embryo's kon beginnen. Na lange tijd en veel leergeld betaald te hebben, beschikte we allebei over 2 vrouwelijke Wagyu's. Het kruisen en daarmee spoelen kon beginnen.

Kruisen bestond eerst uit het zoeken van vers bloed om inteelt te voorkomen. Later kwam er een Japanner naar Nederland die ons adviseerde om rotatie kruisingen toe te passen tussen vier bloedlijnen in de Wagyu, in de volgorde groei x marmering x groei x marmering. Waar ik moeite mee had is dat deze kruisingen op papier gemaakt werden aan de hand van de afstammingen. Ik dacht bij mezelf, als één van de grootste Wagyu fokkers van Europa, moet ik de verantwoordelijkheid voelen om niet dezelfde fout te maken die in de Holstein fokkerij is gemaakt, dat er niet meer naar koeien wordt gekeken.

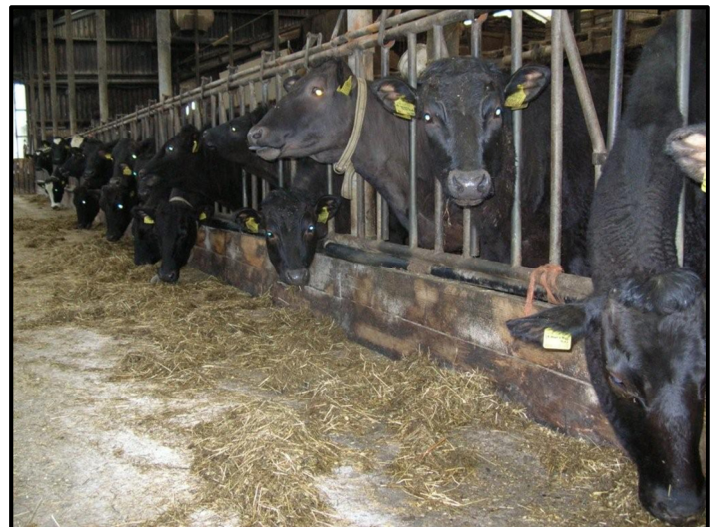
Binnen de Holstein fokkerij ontstaat er meer interesse naar het inkruisen van meerdere rassen. Aangezien ik ook melkveehouder ben, vroeg ik mezelf af of ik daar ook mee moest beginnen. Mijn conclusie was dat de vraag naar andere rassen, aangeeft dat de Holstein fokkerij deels mislukt is. En als ik dat opnoemde tegen mijn CRV adviseur, dan had ik geen gelijk want er was genoeg keuze binnen de Holstein populatie om te

corrigeren. Daarin kan ik mijn adviseur wel volgen, maar dan klopt het gehanteerde paringssysteem niet. Het is of het één of het ander. Zo kwam ik op het idee om Jan Schilder, de Triple A adviseur, te bellen en zijn mening hierover aan te horen en te vragen of hij wilde helpen met de Wagyu fokkerij. Dit deed ik enigszins twijfelachtig, omdat ik dacht dat hij alleen maar melkkoeien analyseerde. Maar dat bleek niet zo te zijn. Jan zijn kennis van vele verschillende rassen is erg groot.

We hebben alle ossen in de afmeststal in twee groepen gedeeld, in fijn en grovere vleesstructuur en daarmee marmering. In het komende jaar gaan we kijken of deze voorspelling uitkomt, zodat we bevestigd worden in het idee welke kant we op moeten fokken. Dat zijn brede lange dieren voor voldoende kilo's, met fijne botten en een fijne huid, die voldoende melk voor het kalf geven en een fijne structuur en marmering in het vlees hebben.

Groeten,

Klaas Vlaar
Het Koeienhuis
Benningbroek

Boek: Skyway Herd Bulls Sire the Need

Tijdens de bestuursvergadering kwam het idee om kleine stukjes uit het boek te vertalen en in de nieuwsbrief op te nemen, Phil heeft ons hier goedkeuring voor gegeven. Deze keer 3 stukjes die een indruk geven hoe het er op Skyway aan toe ging.

The Skyway veestapel is een schoolvoorbeeld studie van hoe Bill Weeks zijn analyse toepaste in het combineren van zijn bedrijfsstieren met de veranderende structurele tekortkomingen van zijn koeien en pinken en daarmee een nationaal erkend Holstein fokprogramma mee opzette.

Weeks gebruikte bedrijfsstieren uitsluitend voor natuurlijke dekking van het begin tot de beginjaren 1970. De eerste stieren die op het bedrijf gebruikt waren (1922-50), 1 uitgezonderd, waren in de regio gekocht. De selectie van stieren uit de streek langs de oostkust veranderde toen Weeks begon met toen hij als Holstein stamboekinspecteur ging reizen. Toen begon hij stieren te selecteren van buiten de streek "New England" en stuurde de stieren richting Skyway Farm.

De selectie van stieren was gebaseerd op de structurele behoeften van de Skyway veestapel en de kwaliteiten die ze konden toevoegen. Met Weeks zijn encyclopedische kennis van koeien en koefamilies door het hele land. Weeks had een specifieke reden om de stier te selecteren die op dat moment beschikbaar waren.

De stieren die hij gebruikte in de Skyway veestapel waren niet gerelateerd aan elkaar behalve die in de latere jaren omdat die uit Weeks zijn eigen fokprogramma kwamen. Terwijl vele andere veestapels een poging deden met het gebruik van lijnenteelt en inteelt om een uniforme veestapel op te bouwen, volbracht Weeks uniformiteit met een diverse groep niet gerelateerde stieren; een leerzaam punt uit zijn analyse programma

Weeks gebruik van deze stieren resulteerde in sommige geweldige resultaten. Voor vele jaren publiceerde Holstein World een lijst met de top U.S. stieren met classificatie van meer dan 10 dochters die een gemiddelde haalden van 84 punten of meer. Van een complete decennium (1963-72), stonden er drie Weeks bedrijfsstieren in de top 5 stieren van het ras, met een vierde stier in de top 16.

Bovenaan de Holstein World lijst in 1963 stond Valla Vista Polkadot Ike met 10 gekeurde dochters die een fenomenaal actueel gemiddelde score van 89.2 noteerden. Deze lijst verdween uit de Holstein World halverwege de jaren 70, maar niet voordat Valla Vista Polkadot Ike zijn eerste plaats wist te behouden met meer dan 10 gekeurde dochters onder een actuele numerieke score basis. Geen andere fokker had meer dan 1 stier in de top 60 op de lijst; Weeks had 4 in de top 16.

221 Sires with 10 or More Daughters Averaging 84.0 or Higher* (Holstein World, 1970)			
Rank		# Dtrs	Ave
1	Valla Vista Polkadot Ike	12	88.8
2	Ileana Mercedes George	10	87.4
5	Culver Lad Dictator Favorite	10	87.0
16	Chambric Esteem	20	86.1
* Quonquont Segis Modest is not included because his 10 daughters were classified before the numerical scoring system was adopted and had the benefit of median-bracket scores assigned instead of actual.			

Deze prestaties kwamen van 4 stieren die waren gebruikt als opeenvolgende stieren, elke geselecteerd voor gebruik toen ze minder dan een jaar oud waren; jong, niet geteste stieren, uitgezocht voor wat ze konden toevoegen en overeenkomstig gebruikt.

Iets wat nergens te vinden is, nergens in de Holstein historie. Vier stieren geselecteerd als kalf en gebruikt

opeenvolgend voor maar 2 jaar voor elke stier, die zo'n uitstekend resultaat neerzetten. Hieronder de chronologische volgorde van de 31 bedrijfsstieren die op Skyway gebruik werden.

Skyway Herd Sires (1920-75)	
aAa®	
	King Pontiac Posch 13th
	Prilly Adirondac 2d
	Carnation Inka Homestead
	King Prilly Bowen
	King Korndyke Beauty Wayne
	Quonquont MoneyMaker Deysher
315	Fanyan Segis Pontiac Pride
642	Hurlwood Clipper
531	Pabst High Spot
546	Segis Ormsby Inka Boy
126	Weejoe Prince
351	Four-C Fobes Holloway
216	Skyway Happy
462	Ileana Mercedes George
423	Valla Vista Polkadot Ike
543	Culver Lad Dictator Favorite
231	Chambric Esteem
132	Skyway Esteem Sam
456	Man-O-War B F Crescent Andy
642	Skyway E S Oscar
324	Skyway Combine Robin
345	Skyway Combine Esteem
465	Skyway Pride Lad
351	Paclamar Bootmaker
645	Skyway Echo Magic
423	Greggland Ormsby Model
642	Paclamar Ivanhoe Black Eagle
654	Skyway Echo Jewel
342	Ravenglen Reflection Adonis
354	Skyway Snowboots Jewel
426	Skyway Witch Doctor

Verlag Iranees Mohammed

Ik was altijd nieuwsgierig wat aAa nou eigenlijk was? Hoe werkt het? Op welke manier helpt het veehouders? We hebben toch lineaire cijfers, waarom staan ze dan nog steeds in de catalogus?

Ik werkt ongeveer 20 jaar in de melkveehouderij in mijn land (Iran). Na afgestudeerd te zijn aan de Tehran Universiteit heb ik gewerkt in Animal Breeding Center (ABC), in het keurings evaluatie comité, welke verantwoordelijk is voor alle genetica en fokkerij van alle diersoorten. Daarna ben ik in langzaam in het inspectiewerk gerold waarna ik ben begonnen met koeien keuren door heel het land. Ik keur ongeveer 10.000 koeien per jaar. Gedurende deze jaren wist ik van het bestaan van aAa en wou ik daar meer van weten. Afgelopen Februari (2011) heb ik KI Samen bezocht en daar zag ik stieren selectie gebaseerd op de aAa techniek. Een brief schrijven naar de aAa organisatie, wie mij in contact bracht met de beste man in de wereld "Jan Schilder", was mijn grote geluk.

Mohammad Reza Mansourian is in Iran één van de 5 mensen die verantwoordelijk is voor de stierenaankoop, import van sperma en embryo's. Daarnaast is hij inspecteur en geeft stieradvies volgens Altamate, GMS, en WWS, net wat de veehouder wil. Hij zei na deze 4 dagen: met wat ik geleerd heb zal dat wel moeilijk worden in de toekomst.

Hij is met dit werk begonnen 23 jaar geleden en leerde het van "Bill" wie het systeem ontwikkelde en het systeem in de wereld bracht. Drie dagen bedrijven bezoeken op 10 verschillende bedrijven was de beste ervaring in heel mijn leven. Jan plande bedrijven die ten minste 5 jaar met aAa werken. Sommige van deze beste bedrijven fokken stiermoeders en verkopen jonge koeien door heel Europa en op andere bedrijven zag ik kampioenskoeien.

Een bezoek aan deze bedrijven zag je dat de bedrijven hadden bereikt wat ze wilden. Door aAa hebben ze hun doelen bereikt zoals hoge kwaliteit vaarzen, koeien met een hoge genetische waarde of het fokken van kampioenen.

Nu weet ik dat het beoordelen van onderdelen zonder de relaties tussen onderdelen in acht te nemen fout is!!!

Ik moet de relaties en de functie van alle onderdelen en hun kwaliteiten die andere onderdelen beïnvloeden in acht nemen. In de meeste gevallen is de zwakte van een onderdeel het resultaat van andere onderdelen. Ook heeft Jan me laten zien hoe we voor veehouder kunnen werken, ongeacht welk product we hem leveren.

aAa is de realiteit/waarheid van wezens/dieren, als je het aanvoelt zoek dan de correcte samenhang tussen alle onderdelen. Als je zoekt naar melkkoeien die lang blijven lopen en gezond zijn, dan moet je balans zoeken tussen bouw en functie, oftewel "Creating Balance Between Form & Function"

Tijdens deze 3 extraordinary visits liet Jan me zien waarom KI organisaties hun stieren moeten analyseren terwijl ze eigenlijk anti-aAa zijn.

aAa gebruik is nog steeds groeiende zonder de help van Market Power (KI organisaties, onderzoekers, inspecteurs, etc) maar door het hart van een groot man wie zijn ziel er in heeft gestopt.

De vereniging op bezoek bij....

Maatschap Wever – Luning te Ruinerwold

Toen wij belden voor een bedrijfsbezoek vanuit de aAa vereniging werd ons verteld dat wij zeker welkom waren bij de Familie Wever aan de Hesselterdwarsweg 4 in Ruinerwold. Het bedrijf wordt gerund door Herman, Rieka en zoon Hans. We hebben hier te maken met gedreven koeien mensen die in de verzorging niets aan het toeval over laten.

Al ruim 10 jaar wordt er op dit bedrijf gebruik gemaakt van aAa, Hans is via stageadressen in contact gekomen met aAa. In zijn ogen hadden deze bedrijven wat andere koeien dan zij zelf. De koeien op het eigen bedrijf werden steeds groter en teerder, waar de balans ontbrak. Sinds aAa zitten de koeien weer beter in elkaar en worden de paringen weer gericht gemaakt.

De belangrijkste selectiecriteria naast een passende code zijn: celgetal, eiwit en afstamming. Hoog exterieur zegt hun helemaal niets, de koeien moeten functioneren binnen het bedrijf. Hans geeft ook aan dat hij gerust een koe 3 jaar bij dezelfde stier doet, als het maar goed past. Dit geeft aan dat snelheid ook geen doel is en volgens Hans ga je sneller achteruit dan vooruit. Ook kan de familie merken dat door aAa de koeien gemiddeld gemakkelijker afkalven. Per jaar worden er ca. 10- 15 dieren voor het leven verkocht wat aangeeft dat de vervanging op een laag niveau zit. De bedrijfsstrategie voor de toekomst is geringe groei, zodat Hans het bedrijf alleen voort kan zetten met een koppel beste koeien die in het systeem passen.

Over de stieren:

Tijdens ons bezoek wilden wij graag weten wat succesvolle en minder succesvolle stieren zijn geweest op het bedrijf.

Hans geeft aan dat de stieren Lucky Mike en Burberrys niet brachten wat van hen verwacht werd. De stieren waar men zeer tevreden over is zijn: Kian, Jeff, Lorenzo, Royalis rf. Van Jeff liepen er meerdere hele goede dieren in de stal.

Op moment worden de volgende stieren ingezet: Kian, Leif, Snooker, Royalist rf, Lonar, Virzil, Woodstock, Jerudo, Active, Legend, Black Crowe.

Bedrijfsgegevens Familie Wever-Luning

115 melkoeien

Prod. 5.00 9.500 kg melk 4.35 vet 3.48 eiwit

58 ha land word er bewerkt waarvan 13 ha maïs.

Ca 25 kg krachtvoer + bijproducten. per 100 kg melk

8.5 stuks jongvee per 10 melkkoeien

Groeten,

Cornee van Zandwijk en Martie

Hoogeveen

Een 4ekalfsJeff uit een Eastland Legend (Slogan x Mascot), op dit moment drachtig van Prince. Een koe die makkelijk produceert met een Levensproductie over de 40000, en de potentie om dat nog flink uit te breiden.

Boek: De besten verkopen

"Er waren 3 verschillende veekoopmannen in de buurt die op verschillende tijdstippen kwamen, maar gewoonlijk om melkerstijd" legt Tom Weeks (Bill's zoon) uit. "Eén was Royce Mandigo, wie ten noorden van Rutland woonde. Mijn grootvader wilde niet stoppen met melken wanneer hij kwam, hij ging gewoon door met zijn werk.

Ze liepen rond in de stal. En dan begonnen ze te vragen. Hoeveel wil je hebben voor die zwarte vaars? Daar in het midden van de rij. Grootvader antwoorde terug, Nou, jij wilt haar kopen. Wat ga je me geven?

Ik geef je \$500, zou hij zeggen.

Mijn grootvader zou zeggen, "Ik zou bijna denken dat je dat wilt"

Dan zou een van hem zeggen, "wat wil je hebben voor de witte vaars die 2 verder staat?

Nou, ik weet het niet, zou grootvader zeggen. : Wat voor prijs had je in gedachten?

Zij zeiden dan, Ik geef je \$500 voor haar.

Mijn grootvader zou in de tussentijd niet opzien terwijl dat gedoe gaande was. Ze waren niet eens aan dezelfde kant van de stal, ze schreeuwen maar wat heen en weer. Het volgende wat je wist was dat de witte vaars degene was die de deur uit ging voor \$500 dollar.

"En dat was de manier hoe ze het deden. De prijs moest \$500 dollar zijn, het maakt niet uit welke koe. Je wist alleen niet welke het zou zijn".

Met een bedrijf van maar 20 koeien waar de helft elk jaar van verkocht werd, lijkt

het moeilijk om een koefamilie op te bouwen of te behouden. Hoe hou je deze intact en hoe ontwikkel je deze? Eén antwoord wordt gegeven door Bob Fitzsimmons Jr., zoon van Professor Robert Fitzsimmons, die het fokprogramma van Lylehaven (Vermont) en Carousel (Illinois) geleid heeft.

"Een onderdeel wat we bij Lylehaven deden voert terug naar iets wat Bill me jaren geleden eens vertelde, toen ik nog jong was. Ik weet niet meer of het Amherst (Bills's vader) of Bill was, maar ze verkochten altijd hun beste koeien.

"Hun beste koeien verlieten altijd het bedrijf, het maakte niet uit als het voor een veiling was, een andere veehouder of een veekoopman. En ze gingen gewoon door met goede koeien fokken uit de dieren die overgebleven waren. Ik denk dat Bill en Amherst leefden van het verkopen van koeien in plaats van het melken van koeien.

Niet zoveel mensen zouden dat doen; altijd je besten verkopen en de anderen houden. Dan verder fokken met de koeien die bleven en dan meer goede koeien fokken.

"Ik heb Bill daar eens naar gevraagd en toen zei hij "Nou, als je geen enkel vertrouwen hebt in je fokprogramma of de mogelijkheid om goede koeien te fokken, dan heb je geen business in deze business.

"Bill vond niet dat hij zijn beste koeien nodig had om koeien te fokken die de plaats van andere goede in moesten nemen. Ik denk dat wat hij deed zijn vertrouwen zijn eigen fokprogramma bevestigd".

Erik Fokker uit Zalk laat zijn beste geiten analyseren

Triple-A-paringsysteem bij de geit

Meer uniformiteit in de veestapel, een lange levensduur en het liefst (nog) meer melk. Dat zijn voor geitenhouder Erik Fokker uit Zalk de redenen om zijn beste geiten te laten analyseren volgens het Triple-A-paringsysteem. Veel koeienboeren werken er al mee; Fokker is nu een van de eerste geitenmelkers in Nederland die Triple-A toepast bij geiten.

Jurjen Groenveld analyseert de beste geiten van Erik Fokker en licht de geitenhouder zijn werkwijze toe. Fokkers dochtertje Nienke kijkt toe.

Tekst: Gineke Mons
Beeld: Ruud Ploeg

Triple-A bij de geit? Wie afkomstig is uit de rundveehouderij, reageert in eerste instantie misschien een beetje lacherig. Maar praat even met analyseur Jurjen Groenveld en je bent snel overtuigd. Want af het nu om koeien of melkgeiten gaat, de principes van het analysesysteem zijn op beide dierensoorten van toepassing. Het gaat immers om melkproductie. Daar heb je het over met een koe, een melkgeit, een varken... dat wat geldt voor de koe, blijft randvoorwaarde op de geit. Geiten hebben niet een goede boer nodig, met ruime voorliefte en louter, andere koeien en de melkproductie van een koe.

De Triple-A-analyseer werkt vooral met koeien, maar houdt

thuis in het Friese Wommels ook hobby-melkgeiten en is goed bekend met de geitenwereld. Op veel geitenbedrijven zijn de dieren 'door het uier gegaan' weet hij. 'Er is de laatste jaren vooral gefokt op melkproductie, zonder naar de bouw te kijken. Ik zie veel smalle geiten met korte voorvieren en lange, puntige spenen, als geitenkoeien.'

KI-bokken

Triple-A werd in 2009 in de geitensector geïntroduceerd door de Nederlandse Landbouw-geitenfokker Nienke Aarts. In zijn opzicht is het aantal KI-bokken van verschillende topbedrijven gegroept. Als je veel bokken hebt, is het belangrijk dat je een type bok hebt, bijvoorbeeld een veel meer, heeft een type bokken en veel meer, dan kan je goede paringen maken bij geiten die de kenmerken tekort komen. Zo werkt Triple-A.

De analyseur houdt binnenkort twee lezingen over Triple-A bij geiten, voor ForFarmers en voor Agrifirm. Dit was geitenmelker Erik Fokker ter ore gekomen. Zijn interesse was meteen gewekt en hij belde Groenveld met het verzoek of hij veertig van zijn beste geiten kon analyseren. Fokker (28) is in 2009 gestart als geitenhouder in Zalk bij Zwolle. 'Vorig jaar hebben de eerste achthonderd geiten afgelamerd en dit jaar melk ik er duizend. Bij het opstarten ging het me er vooral om dat de dieren drachtig werden en aan de melk kwamen, dus gewoon hup, de bokken erbij. Nu de melkproductie op de rit staat, wil ik de fokkerij serieus aanpakken.'

Drieduizend liter

Fokker heeft over de melkproductie weinig te klagen. Op een

rantsoen van stro en brok (individueel gevoerd via de 64-stands Fullwood buitenmelker, die tussen het melken door functioneert als automatisch voerstation) geven ze vorig jaar gemiddeld ruim 1.300 liter; vergelijkbaar met 13.000 liter per koe. 'Maar ik heb er geiten tussen zitten die zonder durrmelkruis ruim drieënhalf liter geven.'

Fokker heeft veertig beste geiten uitgekozen die hij wil laten analyseren met KI-bokken. De selectie is gemaakt op basis van de individuele melkproductie en een eenmalige melkcontrole, mede voor de oorspronkelijke.

Onderscheid

In de analysesector van zijn partnerbouw geitenhouder heeft hij de veertig geiten bij elkaar gezet. Samen drijven ze er steeds een stuk of vijf in een afgeschutte hoek. 'Anders word ik gek', lacht Groenveld. Het is al lastig genoeg om van vijf geiten de oornummers te noteren en ze te analyseren. Jurjen gaat aan

de slag en mompelt dingen als: 'Borst mag dieper, spenen mogen er rechter onder, lichte kop - code 4 nodig. Broze hak, kosten konden steviger... Kruis wat nauw, geknepen achteruier...' En noteert codes als 4-3-5 en 5-4-6. En zo komt er in de koppel witte geiten steeds meer onderscheid.

Fokker: 'Ik ben gestart met geiten van vier verschillende bedrijven, de ene fokt maar een, de andere meer. Ik wil graag een uniform ras van geiten. De bokken, fokken uit mijn beste geiten. Bokken wil ook dat ze een hoge levensduur, 'Problemen heb ik nu niet, want de veestapel is nog jong, maar ik wil problemen voorkomen'. Daar is de melkproductie op zich goed, maar wat eruit volgens de geitenhouder. Lactatie: ik ben meer van stro dan van brok.'

Levensproductie

Volgens Jurjen Groenveld is er in de geitensector nog veel winst te behalen op het gebied van levensproductie. 'Veel geiten zijn

na twee, drie lactaties door het uier heen. Er zouden veel meer geiten tienduizend kg melk moeten kunnen produceren.' Geiten die één of twee lactaties langer meegaan, drukken het vervangingspercentage. Dat scheelt in de intensieve lammertijd veel opfokwerk en kosten, en ziekteverlies. Ook het duurmelken van geiten is sterk in opkomst. Dat gaat ook het beste met geiten die qua type zijn, dat ze niet vervallen.

Erik Fokker: 'Ik heb nu elf bokken. Ik hoop dat ik er een uit deze veertig geiten een stuk of twintig goede bokken kan aanbrengen. De bokken zijn nu niet, dan ook worden geanalyseerd en op basis van hun type KI geiten worden geïntroduceerd. Dat zou geiten worden houden.'

De analyseur komt nog een keer op de geit. Zelfs in de huidige tijd, waarin zowel stro als brok flink aan de prijs zijn, is dat bedrag nog goed te doen, meent Fokker. 'Het is ook een investering in de toekomst.'

UITLEG TRIPLE-A

Het Triple-A systeem kijkt naar de bouw van koeien (of geiten). Het maakt ruwweg onderscheid tussen scherpe en ronde dieren. De scherpe dieren hebben een melktypische uitstraling (Dairy, type 1), ze zijn vaak hoog gebouwd (Tall, type 2) en hebben veel openheid (Open, type 3). De rondere dieren kenmerken zich door stevige botten (Strong, type 4), gecombineerd met veel breedte en veel eetlust (Smooth, type 5) en attente koppen en meer bot in de achterhand (Style, type 6). Het streven is naar een goede balans tussen melkproductie en de kracht om het vol te houden. De Triple-A-analysers bekijken het type van de dieren en geven ze een code van drie cijfers, bijvoorbeeld 3-5-4. Een hele scherpe koe of geit is gebaat bij een stier of bok die meer kracht en rondheid vereist.

Van links naar rechts Jeannet en Erik Fokker, verslaggever Gineke Mons en aA-analyseur Jurjen Groenveld.

BEDRIJFSGEGEVENEN

Erik (28) en Jeannet (26) Fokker houden duizend melkgeiten en leveren op jaarbasis 1,2 miljoen liter melk aan CBM.
Datum: 8 september 2011.
Tijd: 09:00 uur.
Koffie: met suiker en melk voor Erik, Jurjen drinkt thee.

Boek: Valla Vista Polkadot Ike

Valla Vista Polkadot Ike (niet gekeurd) is gefokt door de gebroeders Phillips eerst in Manhattan, Kansas, later in Beavers Crossing, Nebraska. Hij kwam naar Skyway op een leeftijd van acht maanden in de zomer van 1953, kort nadat Weeks de Phillips veestapel had geanalyseerd.

De Valla Vista veestapel bezat veel dochters van Great Mercury Prince met o.a de moeder van Ike: Valla Vista Flicka Mercury (Ex 90)

Ike zijn vader was Heersche Polkadot Tidy, een lijnengeteelde stier op Fredmar Sir Fobes Triune, een stier met een grote invloed in de staat Kansas. In Horace Backus boek Seed Stock 2 verteld hij uitgebreid over deze bloedlijn.

Ik herinner me de tijd toen we Ike als calf op moesten pikken, zegt Tom Weeks, Bill's zoon. Toen pa Ike in Kansas tegenkwam, werd er een houten krat met hooi en granen per trein verzonden vanaf Albany, New York, We moesten hem op het station van Albany weer ophalen. Het personeel wat op de trein zat moesten dan voor de stier zorgen, die we specifieke instructies meegaven. De mensen van de trein waren er redelijk goed in.

We gingen Ike ophalen in Albany. Er was een oude man in onze streek – Jim Moran- die ongeveer 80 jaar oud was die wel wou rijden naar Albany. Mijn broer David en ik gingen met hem mee. We konden zelf op dat moment ook wel rijden maar Jim Moran nam ons deze keer mee. Hij reed door elk rood stoplicht heen en zei dat hij ze nooit zag, dus ik denk dat we geluk hadden dat we het er levend van afgebracht hebben.

We kwamen aan bij het station en ze hadden Ike in een grote aanhanger. Hij lag rustig in het krat te herkauwen in het

zonlicht. I stak mijn hand door de spijlen en raakte hem aan. I was verbaast omdat zijn haar zo fijn was dat je dacht dat het van je eigen hoofd af kwam.

Laat in de jaren 40 begon Bill Weeks met het houden van stieren voor 2 jaar of iets langer. Wanneer die leeftijd bereikt was werd hij verkocht aan andere fokkers. Maar voordat dit gebeurde werd er eerst een jongere stier gezocht. Dit zorgde ervoor dat de stieren nooit gekeurd werden of ze moesten bij hun nieuwe eigenaren gekeurd worden, maar meestal gebeurde dat niet.

In de jaren 1960 werd het moeilijker om grote stieren te verkopen aan andere veehouders om verschillende redenen, zoals veiligheid en het feit dat KI in opkomst was. Het lot van Valla Vista Polkadot Ike hing af van dit soort omstandigheden.

Niemand wou Ike hebben nadat mijn vader klaar was met het gebruik van hem, zegt Tom. "een van de redenen was dat het een enorme stier was voor zijn leeftijd" Voor zo'n grote stier was Ike goed handelbaar, maar zoals ik al zei, we trainen onze stieren vanaf jonge leeftijd. Onze stieren werden geringd op een leeftijd van 10 maanden en we hadden ze geregeld door de handen. Ze waren dan ook nooit een probleem. Maar je moest nooit 1 keer met ze gaan spelen.

Ike had een ongelooflijke zachte huid. Je kon zo een handvol huid beetpakken en in alle richtingen bewegen. Hij had het zachtste en fijnste haar dat je ooit gezien of gevoeld had, je zou bijna denken dat hij melktypisch was. Maar hij had ook een borststuk als een Brahman stier, het zwaarste borststuk wat ik ooit bij een stier gezien heb. En dan zou je zeggen dat hij Strong was. Hij was zo'n apart soort stier.

Hij was hoog in de schouder en niet helemaal volgroeid toen hij hier weg

ging. 1 ding over Ike was dat zijn hoogte niet bij hem paste. Het leek altijd dat hij een pak droeg die 4 maten te groot was. Ik weet niet hoe ik het anders kan omschrijven.

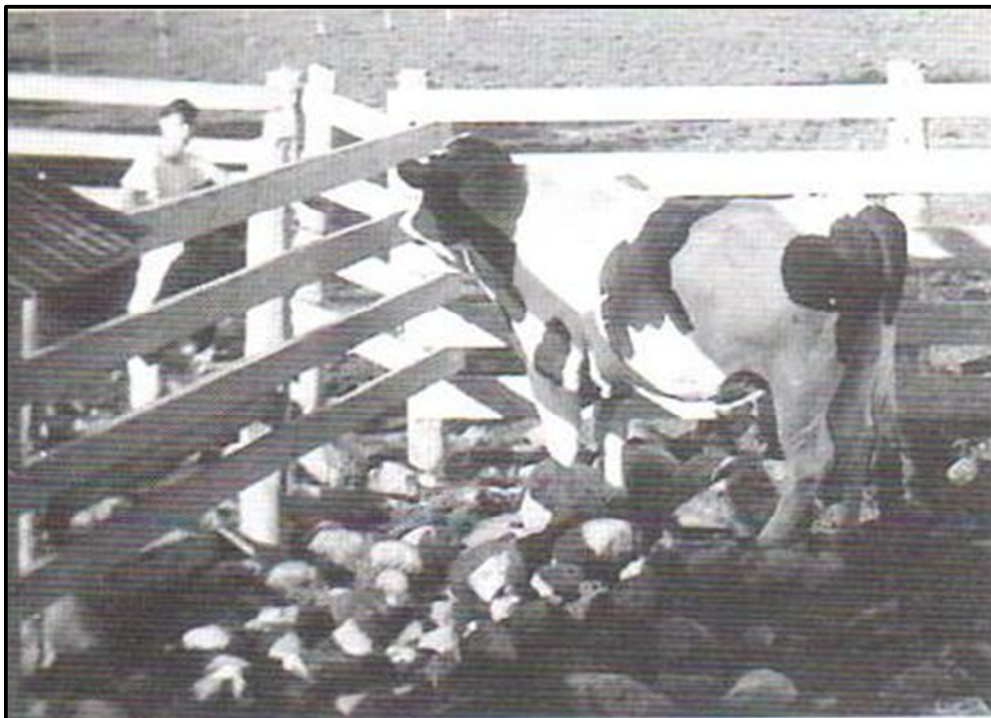
Mijn vader was erg teleurgesteld wanneer hij weg moest. Maar niemand wou hem hebben. Normaal gesproken gingen de grote stieren – zoals Hurlwood Clipper- naar een andere veehouder zoals de Hathaways die dan een soortgelijk fokprogramma als ons volgden. Hathaways hadden ook een grote stierenbox met een hoge betonmuur in hun stal en zij konden stieren ouder dan 4 jaar houden. Maar Hathaways hielden van zwarte dieren en Ike was wit. The Valla Vista Polkadot Ike dochters zorgden voor een sensatie na dat er verschillende waren verkocht naar Bristol Farm, Bristol, Wisconsin in 1960 en 1961 en daar meededen aan verschillende shows en gekeurd werden.

Valla Vista Polkadot Ike had 20 dochters in de melkcontrole, maar er waren maar 12 dochters gekeurd omdat de anderen waren verkocht aan bedrijven die hun dieren niet lieten inschrijven. De eerste

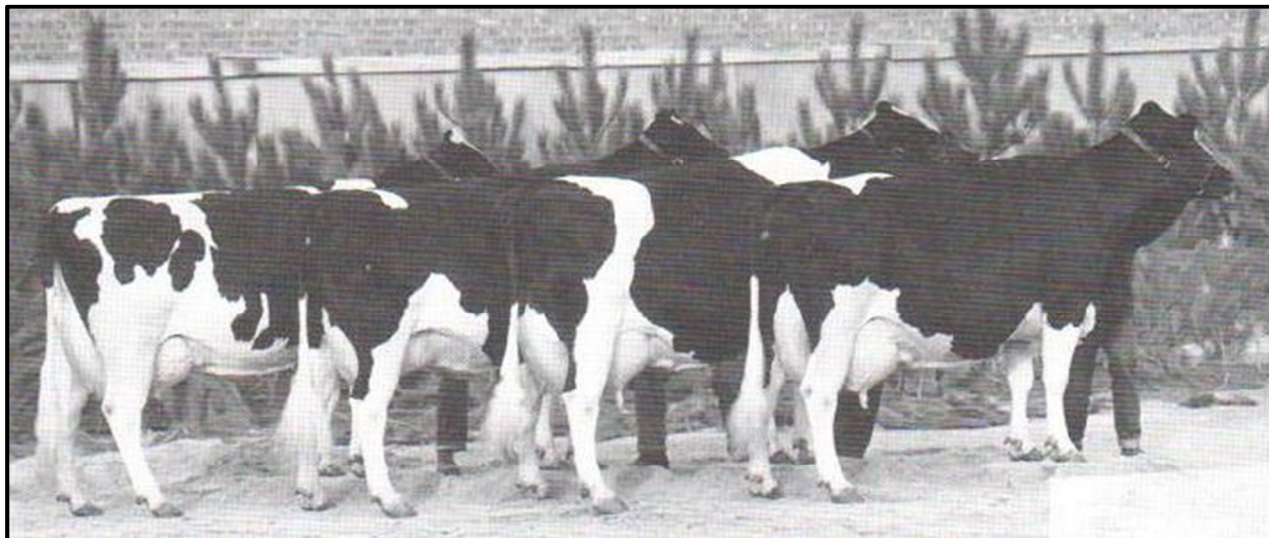
10 dochters scoorden gemiddeld 89.2 punten, terwijl er later 12 waren die het gemiddelde op 88.8 punten brachten. Dit bracht hem in de top van de lijst met stieren die meer dan 10 dochters boven de 84 punten gemiddeld scoorden.

Nog nooit in de historie van het ras is er een stier geweest waarvan de helft van de dochters Excellent scoorden. Dit zou een opmerkelijke prestatie zijn voor elke stier, maar nog meer voor een stier die een kans kreeg op maar 1 bedrijf met maar 20 koeien.

Tom Weeks zegt "Ik kan me herinneren dat vader zei dat alle Ike dochters als groep zo veel indruk maakten. Hij zei dat de hoogte van deze dochters zo verschillend was met andere grote dieren, Ze hadden namelijk allemaal hoogte en breedte . Ike ging uiteindelijk naar de slachter, wat eigenlijk een strop was, hij had zo veel goede dingen kunnen doen voor andere fokkers.

Valla Vista Polkadot Ike op het Skyway bedrijf in het stierenverblijf

Ike dochters in 1962 genomineerd voor All American voor dochtergroepen. Deze vier Ike dochters waren gekocht door Bristol Farm in 1961 en 1962. Van links naar rechts: Skyway Valla Vista Hopeful (Ex 92), Skayway Polkadot Helen (Ex 91), Skyway Valla Vista Lady (4E-92), Skyway Valla Vista Jed (Ex 93)

Skyway Vista Flicka Mercury (EX). Flicka is de moeder van Ike. Levensproductie 74.595 kg melk.